

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

În fiecare săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 606/1925.

Comunicat.

Pe ziua de astăzi convocându-se și întrunindu-se plenul senatului bisericesc și având în vedere, că fericitul nostru episcop de pie memorie Ioan I. Papp, a încetat din viață fără a-și fi numit locuitor conform celor prevăzute în §-ul 118 alinia primă din Statutul organic, Consistorul s'a aflat îndemnat și îndreptățit a aplica dispozițiunea din aliniatul al doilea al §-lui de mai sus, concrezând subsemnatului ducerea presidiului, ca celui mai bătrân asesor ordinar consistorial din partea preotească, adecă din senatul bisericesc și anume în baza §-lui 121 punct 11 și §. 118 din Statutul organic și cu considerare și la interpretarea §-lui 431 din Dreptul canonic de Șaguna.

Prin urmare pe timpul văduviei scaunului episcopesc, trebile eparhiei Aradului, le conduce Consistorul, ca senat strâns bisericesc, sub presidiul subsemnatului.

Ceace prin aceasta comunicăm oficiilor protopresbiterale și parohiale spre știre și orientare.

Arad, din șed. Cons. plenară a Senatului strâns bisericesc ținută în 19 Febr. 1915.

Consistorul ort. rom. din Arad:

Mihaiu Păcățian,
protopop, asesor cons. președinte.

Nr. 588/1925.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului ort. român din Arad.

În conformitate cu hotărârea acestui Consistor de datul 18/31 Iulie 1924 Nr. 1786/1924 dispunem alegeri generale pentru sinodul eparhial al diecezei Aradului pe restul periodului al 19-lea, adecă pe anii 1925, 1926, după cum urmează:

1. **Cercurile electorale** dimpreună cu comunele aparținătoare lor sunt următoarele:

1. **Cercul Arad**, cu 11 comune și anume: Arad, Arad-Gaiu, Glogovăț, Micălaca, Mândruloc, Cicir, Sâmbăteni, Cuvin, Ghioroc, Miniș și Pauliș.

2. **Cercul Pecica**, cu 7 comune și anume: Băntania, Cenadul ung., Nădlac, Pecica, Șeitin, Semlac și Tornia.

3. **Cercul Curtici**, cu 10 comune și anume: Bichiș, Chitighaz, B.-Ciaba, Curtici, Giula oraș mare român, Giula oraș mic român, Giula Vârșand, Macea, Pustameghieș și Pil.

4. **Cercul Chișineu**, cu 10 comune și anume: Chișineu, Cinteiu, Erdeiș, Mișca, Nădab, Otlaca, Șiclău, Șimand, Sinteia și Socodor.

5. **Cercul Șiria**, cu 13 comune și anume: Agriș, Arăneag, Cherechiu, Comlăuș, Covăsiș, Drauț, Dud, Gașa, Măderat, Musca, Pâncota, Șiria și F.-Vârșand.

6. **Cercul Radna**, cu 30 comune și anume: Baia, Bătuța, Bârzava, Căpruța, Cladova, Conop, Corbești, Dumbrăvița, Găvoșdia, Giulița, Groși, Ilteu, Lupești, Milova, Monoroștia, Odvoș, Pârnești, Petriș, Radna, Roșia, Obârșia fille, Săliște, Slatina, Săvârșin, Șoimoș, Soroșag, Timișești, Toc, Totvărădia și Troaș.

7. **Cercul Boroșineu**, cu 11 comune și anume: Curtacher, Sinitea, Târnova, Bocsig, Boroșineu, Iermata, Mănerău, Moroda, Seleuș, Zărând și Răpsig.

8. **Cercul Cermeiu**, cu 8 comune și anume: Apateu, Berechiu, Cermeiu, Șepreuș, Șicula, Șoimoșcheș, Talpoș și Vădas.

9. **Cercul Buteni**, cu 17 comune și anume: Aldești, Almaș, Bârsa, Berindia, Bodești, Buteni, Căcărău, Cil, Chisindia, Cuied, Dieci, Govoșdia, Hodiș, Păiușeni, Văsoaia, Voivodeni și Bonțești.

10. **Cercul B.-Șebiș**, cu 26 comune și anume: Buhani, Chertiș, Cava, Cociuba, Dezna, Donceni, Ignești, Laz, Miniad, Mustești, Moneasa, Neagra, Nădălbești, Nadăș, Prăjești, Ramna, Revetiș, Iarcoș, Luguzău, Roșia, B.-Șebiș, Slatina, Șilindia, Selegenii, Susani și Taut.

11. **Cercul Hălmațiu**, cu 24 comune și anume: Bănești, Bodești, Brusturi, Bășărăbasa, Ciuci, Ciungani, Hălmațiu, Hălmațel, Ionești, Leasa, Leauți, Luncșoara, Obârșia, Ociu, Poienari, Prevaleni, Rîșculița, Sârbi, Steia, Târnavă, Tisa, Tiulești, Tomești, Vața de sus.

12. **Cercul Gurahonț**, cu 17 comune și anume: Aciua, Aciuța, Crocna, Dumbrava, Feniș, Honțșor, Holtmizeș, Iosaș, Lazuri, Măgulcea, Mădrigești, Pleșcuța, Secaș, Tălagiu, Vidra, Zeldiș și Zimbru.

13. **Cercul Lipova**, cu 17 comune și anume: Alioș, Belontinți, Buzad, Chelmac, Chesinț, Comeat, Chizdia, Cuveșdia, Dorgoș, Fibiș, Firighaz, Fiscut, Labașinț, Lipova, Pătârș, Șistarovăț și Ususău.

14. **Cercul Birchiș**, cu 18 comune și anume: Bacamezeu, Bata, Bruznic, Birchiș, Bulza, Căpălnaș, Căprioara, Groș, Ostrov, Ohaba-sârbească, Pojoga, Selciva, Spata, Țela, Lalasinț, Valea-mare, Virișmort și Zăbalți.

15. **Cercul Belinț**, cu 20 comune și anume: Babșa, Belinț, Brestovăț, Budinț, Checheș, Chisetău, Crivobara, Drăgoești, Ficătar, Hisiaș, Hodos, Ictar, Ohabaforghi, Paniova, Secaș, Șușanovăț, Șuștra, Teeș, Topolovățul-mare și Vizma.

16. **Cercul Balinț**, cu 22 comune și anume: Balinț, Bara, Bunea, Cladova, Coșteiul-mare, Cutina, Dobrești, Dubești, Fădimac, Gruin, Ierșnic, Jabăr, Lăpușnic, Leucușești, Mănăstur, Ohaba-lungă, Pădurani, Rachita, Rădmănești, Remetealuncă, Topla și Târgoviște.

17. **Cercul Timișoara**, cu 25 comune și anume: Bazoș, Becicherecul-mic, Beregsău, Bucovăț, Cernetez, Chișoda, Dubochinadăș, Ghiroda, Ghiroc, Herneacova, Janova, Izvin, Medveș, Mosnița, Parța, Pobda, Recaș, Remetea, Sân-Mihaiul român, Șag, Timișoara-Elisabetin, Timișoara-Fabric, Timișoara-Franciscin și Utvin.

18. **Cercul Vinga**, cu 15 comune și anume: Bărăteaz, Bencecul român, Călacea, Satchinez, Fenlac, Hodoni, Jadani, Mănăstur, Murani, Sân-Nicolaul-mic, Seceani, Secusigiu, Vinga, Sân-Andrieu și Bodrogul nou și vechiu.

19. **Cercul B.-Comloș**, cu 12 comune și anume: B.-Comloș, Beba-veche, Igrîș, Nerău, Pesac, Sân-Nicolaul mare, Cenadul-mare, Sarafola, Vălcani, Checea-română, Periam și Jimbolia.

20. **Cercul Toracul-mare**, cu 7 comune și anume: Chișoroș, Ecica-Română, Jancăhid, Pustiniș, Sărcia-română, Toracul-mare și Toracul-mic.

II. Numele *comisarilor consistoriali*, denumiți conform §-lui 91 din Statutul-organic, se vede în dosul acestui circular sub A) într-una cu cercurile electorale și locurile centrale de alegere, respective scrutinii.

III. Conducătorii oficiilor parohiale îngrijesc ca sinoadele parohiale extraordinare pentru alegerea deputaților sinodali mireni să fie convocate atât în materie cât și în filii, cu 8 zile mai înainte de alegere (§-ul 9 din Statutul-Organic).

În comunele cu mai mulți preoți conducătorul oficiului parohial se îndatorează a comunica tuturor preoților din loc circularul de față, având aceia, să subscrie luarea la cunoștință a celor dispuse prin acest circular.

IV. *Sinoadele parohiale extraordinare* pentru alegerea deputaților mireni se vor țineă pretutindeni *Duminecă în 15 Martie a. c.*

Abatere dela această regulă se admite numai pentru preoții, cari au în administrare două parohii, încât nu ar putea deschide și constitui sinodul extraordinar electoral în amândouă comunele administrate de dânsii la termenul mai sus statorit, pentru care caz în comuna administrată provizor se va țineă sinodul extraordinar electoral în *Dumineca din 29 Martie a. c.*, înțelegându-se dela sine că acest sinod și aici trebuie convocat cu 8 zile mai înainte.

V. *Scrutiniul* alegerilor deputaților sinodali mireni s'a statorit pe ziua de *5 Aprilie a. c.*, la orele 10 înainte de amiază.

VI. *Preoțimea diecezană se îndatorează* a respecta cu totadinsul dispozițiunile Statutului-Organic, cari se refer la alegerile sinodale, precum și toate cele prescise în *Regulamentul pentru alegerile de deputați sinodali în eparhia Aradului*, distribuit de aici preoțimei diecezane prin hârtia Nr. 2746/1902.

Cu toate acestea mai indigetăm aci următoarele:

A) *Cu privire la alegerea deputaților din cler:*

1. Termenul pentru *alegerea deputaților din cler* s'a statorit pe Joi, în *12 Martie a. c.*, la orele 10 înainte de amiază.

2. Despre *ziua de alegere* preoțimea se informează din foaia oficială și din acest circular.

3. *Drept de alegere*, au toți preoții și diaconii ort. rom. din respectivul cerc, ori sunt în funcțiune ori sunt în deficiență sau emeriți (§-ul 8 din Regulament).

4. Pentru a *compune colegiul electoral* se recere *cel puțin o terțialitate*, adică una a treia parte a tuturor alegătorilor din cercul respectiv.

5. Absentarea numai în două cazuri este justificabilă și adecă: în caz de morb dovedit ori funcțiuni indispensabile în ziua de alegere. Este deci evident, că fiecare îndreptătit este și îndatorat a-și valida dreptul electoral și a da un bun exemplu și în această privință credincioșilor săi.

Aclamațiunea nu este permisă.

Protocolul luat în colegiul electoral să se substearnă consistorului cel mult în decurs de 3 zile dela alegere.

B) *Referitor la alegerea deputațiilor mireni:*

1. Pentru înlesnirea actului alegerii trimitem sub B) un exemplar de protocol pentru fiecare sinod electoral.

2. Sinoadele electorale se constituiesc sub conducerea preoțimeii parohiale, iar președinții ad-hoc se pot alege și preoții.

3. Alegerea este publică, dar la cererea a 20 alegători îndreptățiți poate fi și secretă cu ședule.

4. Alegătorii din comunele filiale votează în comunele matre.

5. Preoțimea nu are drept să voteze în aceste sinoade electorale.

6. Aclamațiunea nu este permisă, precum nu este permis a vota unul în locul și în numele altuia prezent sau absent.

7. În protocol să se inducă apriat și corect locul și ziua, ora începerii și a terminării cu votarea.

8. Numele candidatului, pe care votează alegătorii să se scrie întreg, corect și legibil, iar semnele dtto și „ „ nu sunt permise, voturile induse cu astfel de semne nu se vor considera.

9. Votarea, care are să se înceapă îndată după terminarea serviciului divin, să se continue până ce votează toți alegătorii prezenți îndreptățiți, iar după ce au votat cei prezenți să se mai aștepte $\frac{1}{2}$ oră, pentru a se putea prezenta și alți alegători îndreptățiți, și dacă în interval de $\frac{1}{2}$ oră nu se mai prezintă nici un alegător, se încheie votarea expunându-se precis la protocol *ora încheierii*; apoi după încheierea votării și după sumisarea voturilor, enun-

țându-se rezultatul, protocolul să se subscrie de președinte, bărbații de încredere și de notari, iar dacă bărbații de încredere sau chiar numai unul dintre ei n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și notarul, dar această împrejurare trebuie vădită prin aceea, că se va însemna apriat la protocol, *cine a scris pe cei neștiutori de scrisoare*.

10. Protocolul astfel încheiat (la caz de votare secretă împreună cu biletele de votare) să se pună sub covertă și *coverta să se sigileze cu două sigile* și anume cu sigilul oficiului parohial și cu sigilul președintelui sau al vreunui bărbat de încredere, iar dacă nici unul dintre bărbații de încredere nu ar avea sigil, atunci să se sigileze în două locuri cu sigilul oficiului parohial. Sigilarea să se facă numai decât după terminarea actului de alegere în fața Sinodului parohial și anume să se facă sigilarea prin imprimarea (apăsarea) sigilului pe ceară roșie, pe oștie sau tinctură, astfel și la așa loc, ca deschiderea cuvertei să nu se poată întâmpla fără spargerea sau vătămarea sigilului. Protocolul de alegere pus astfel în cuvertă sigilată cu două sigile să se adreseze concernentului comisar consistorial (*pe adresă să se pună: dela sinodul parohial din comuna.....?*), apoi să se predeie unuia dintre bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de scrutiniu statorită în punctul V. la orele 10 înainte de amiază să-l prezinte comisarului consistorial în locul central al scrutiniului. Dacă acest membru ar fi împiedecat, este datorința oficiului parohial a îngrijii, ca protocolul să ducă la scrutiniu celalalt bărbat de încredere.

11. *Bărbatul* de încredere, care va primi, protocolul pentru prezentare la scrutiniu, să fie *expres îndatorat* a-l și prezentă în faptă comisarului consistorial în timpul și la locul destinat pentru scrutiniu și dacă ar ajunge mai înainte de ora fixată pentru scrutiniu, să nu se depărteze, ci să aștepte acolo sosirea comisarului, pentru că altcum voturile respectivelui sinod rămân neconsiderate, lucrarea sinodului parohial e iluzorie și călătoria bărbatului de încredere e zadarnică.

12. Conducătorul oficiului parohial este îndatorat să asiste la actul de alegere dela început și până la sfârșit. El are dreptul și datorința să facă atent sinodul electoral, pe președintele ad-hoc al acestui sinod și pe bărbații de încredere, dacă ar observa vre-o neregularitate în decursul alegerii și să lumineze acești factori cu deamănuntul despre dispozițiunile în vigoare în chestiunea alegerii de deputați sinodali mireni.

Dacă cu toate observările lui factorii de sub întrebare ar prezista în desconsiderarea dispozițiunilor în vigoare, referitoare la alegerea deputaților mireni sinodali, atunci conducătorul oficiului parohial are datorința, ca pe calea oficiului protopresbiteral concernent, prin raport amănunțit să încunoștințeze despre aceasta consistorul diecezan. În deosebi se atrage atenția factorilor competenți, că la alegerile din chestiune nu sunt obligate candidaturile, ci fiecare alegător votează persoana, pe care o crede vrednică de încrederea sa. Neîmplinirea acestor îndatoriri constituie pentru conducătorul oficiului parohial delict disciplinar.

Peste tot, toate persoanele, cari fac parte din cadrele constituției noastre bisericești, săvârșesc delict disciplinar, dacă fie din neștiință, fie din rea voință, contribuiesc la iregularități față de actul de alegere sau de scrutiniu al deputaților sinodali, și în măsura culpei lor vor avea să sufere pedepsele disciplinare staverite prin regulamentele în vigoare, care li-se vor dicta din partea forurilor competente.

Pentru lămurirea celor de mai sus aducem la cunoștința tuturor, că pentru delict de asemenea natură, săvârșite cu ocaziunea alegerilor sinodale în anul 1912, în două comune bisericești președinții ad-hoc ai alegerii (2 preoți), apoi notarii (2 învățători) și membrii de încredere ai sinoadelor parohiale respective, au fost pedepsiți în mod simțitor, parte prin lipsire pe timp mai îndelungat dela dreptul activ și pasiv electoral, parte prin amende bănești considerabile.

VII. *Oficiile protopresbiterale și parohiale* sunt responsabile pentru comunicarea timpurie și efectuarea corectă a celor dispuse aci (§ 3 din Regulament), iar comisarii consistoriali sunt poțitiți a-și împlini misiunea lor în sensul celor indigetate mai sus.

Aducând acestea la cunoștința iubitelui cler și popor, sfătuim și de astădată pe toți, ca la exercitarea acestui drept al alegerii deputaților pentru sinodul eparhial să fie con-

duși de sentimente adevărat creștinești, alegând de deputați sinodali numai bărbați devotați cauzelor noastre bisericești, bărbați zeloși și apți de a concurge cu sfatul și înțelepciunea lor la regularea, consolidarea și prosperarea afacerilor bisericeii noastre naționale.

Arad, din ședința plenară a consistorului ort.-român, ținută în 19 Febr. 1925.

Consistorul ort.-român din Arad.

(ss) **Mihaiu Păcățianu,**
asesor consist., președinte.

Nr. 378/1925

Comunicat.

Sf. Sinod al Bisericii autocefale ortodoxe române cu Nr. 40 din 26 Ianuarie a. c. ne-a trimis în copie adresa Nr. 9178/924 a Fundației culturale „Principele Carol” de următorul cuprins:

Intre publicațiile menite a lucra la răspândirea învățaturii de carte și a bunelor moravuri în popor, este revista „Albina” pe care o tipărește această institutie.

Cu toate că această bună publicație se află în al XXIII-lea an de când apare, totuși putem spune că nu se bucură încă de toată solitudinea de care trebuie să se bucure o foaie anume scrisă pentru nevoile poporului.

Dacă sunt câteva județe în țară, unde cucernicii preoți, ne-au dat un sprijin prețios pentru răspândirea ei prin bibliotecile parohiale și pe alocuri prin căminele culturale; totuși în majoritatea județelor acest util organ de cultură a rămas aproape necunoscut.

În interesul ridicării straturilor adânci ale poporului nostru, Vă rugăm Înalt Prea Sfințite, a o sprijini prin marea și Înalta Voastră autoritate, binevoind a o recomanda pentru abonarea bibliotecilor, parohiale și prea cucernicilor preoți, ca la rândul-le să vorbească despre ea în adunările creștinești ca despre o foaie demnă de a sta pe masa oricărui creștin iubitor de învățatură și cu râvnă pentru cele sufletești.

Revista „Albina” este una dintre cele mai bune foi anume scrisă pentru nevoile poporului.

Invităm Onor. preoțime să o recomande credincioșilor noștri cu toată căldura.

N'ar trebui să lipsească această bună publicație din nici o bibliotecă parohială și din nici o casă de cărturar român.

Consistorul ortodox român din Arad.

Conspectul

comisarilor consistoriali pentru alegerea deputaților la sinodul eparhial aradan pe anii 1925—1926.

Nrul curent	Nrul comunelor	Numele cercului	Locul central de alegere și de scrutinii	Comisari consistoriali	
				preoțești	mireni
I	10	Arad		Traian Vățian protopresbiter, Arad	Dr. Aurel Demian medic, Arad
II	7	Pecica		Dr. Gheorghe Ciuhandu ases. cons.	Dr. Cornel Iancu advocat
III	10	Curticium		Dimitrie Muscan ases. cons., Arad	Dr. Sever Ispravnic adv., Arad
IV	10	Chișineu		Dr. Dimitrie Barbu protopresbiter, Chișineu	Dr. Iustin Marșieu advocat
V	13	Șiria		Mihailu Lucuția protobresbiter, Șiria	Gheorghe Adam director
VI	30	Radna		Procopiu Givuleseu protopresbiter, Radna	Dr. Eugen Beleş notar public
VII	11	B.-Ineu		Ioan Georgia protopresbiter, B.-Ineu	Dr. Teodor Burdan notar public
VIII	8	Cermeiu		Iustin Monția paroh Șicula	Dr. Teodor Papp advocat
IX	17	Buteni		Florlan Roxin protopresbiter, Buteni	Dr. Aurel Grozda advocat
X	26	B.-Șebîș		Iuliu Bodea paroh, Buteni	Dr. Sever Barbura magistrat
XI	24	Halmagiu		Cornel Lazar protoprezbiter, Halmagiu	Dr. Ioan Robu primar, Arad
XII	17	Gurahonț		Maximilian Miclean preot, Secaș.	Dr. Mihailu Mărcuș director
XIII	17	Lipova		Fabrielu Manuila protopresbiter, Lipova	Dr. Iuliu Ionescu primpretor
XIV	18	Birehiș		Dr. Teodor Botiș director seminarial, Arad	Petru Ionașiu secretar domen.
XV	20	Belinț		Gherasim Sârbu protopresbiter, Belinț	Dr. Dimitriu Chiroiu notar public
XVI	22	Balinț		Adam Groza preot, Coșteiu-mare	Dr. Mihailu Gropșean advocat
XVII	23	Timișoara		Dr. Patriciu Țucra protopop	Emanuil Ungurean advocat
XVIII	15	Vinga		Dr. Nicolae Popovici profesor de teologie	Dr. Ioan Doboșan advocat
XIX	10	B.-Comloș		Dr. Stefan Cioroianu protopresbiter, B.-Comloș	Dr. Iuliu Borneas advocat
XX	7	Toraeul-mare		Valeriu Magdu paroh, Ecica	Ioan Rotariu inv., Sarcia

Arad, din ședința plenară a consistorului ort. român ținută la 19 Febr. 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

(ss) Mihailu Păcățianu,

secretar consistorial

Sfintei Patriarhii române — Osana!...

*Din lumina ce răsare din mormântul Invierii,
Și din jertfa înfrățirii marelui neam românesc
Răsări Patriarhia. O, Stăpâne al Puterii,
In genunchi, cu ochii 'n lacrimi, eu Te laud, Te slăvesc.*

*Veacuri triste, robi și birnici, trupul sfânt, aproape mort,
Satele pustii și 'n Țară sărăcia 'ntinsa cort...
La dușmani muzici, ospețe și orgii nenumărate,
Cineva prin aer scrie vorbe mari, însângerate.*

*Tot amarul ăstor veacuri, cu lumini și cu tămâie,
L-am adus la o căsuță, unde sta blândul Isus.
Și cu semnul sfânt al crucii și cu lacrimi care dor,
A 'nviat străbunul suflet și-am crescut, de nou, popor...*

*Parcă-l văd cum se apleacă pe sub ușa de o schioapă,
A bisericii de bârne, preotul bătrân din sat;
Și-i vifornită pe-afară, lupii urlă, uliți moarte...
In biserică poporul e întreg la închinat.*

*Și încrezător în bine și 'n dreptatea Ta divină,
Când veni în lume focul, care fu sortit să vină,
S'a 'nchinat pe la icoane și-a învins în lupte grele,
Doar ai fost, de-apururi, Doamne, Scutul sfânt al
[Țării mele.*

*Eri ne-a înfrățit Unirea. Azi ne dai Patriarhia,
Și ne pui în suflet lege, să trăim ca bunii frați.
Neam de regi, cu suflet mare, de-om zdrobi și anarhia
Ce rânjește pe alocuri... vom fi neam de împărați!...*

*Sufletul creștin aprinde candela iubirii sfinte,
Și-ți aduce slavă Ție, Dumnezeu din cer;
Te rugăm, ca totdeauna fii în veci cu Noi, Părinte,
Și cu toți urmașii noștri, când în lupte mari te cer.*

*Iar lui Miron, Patriarhul, darul sfânt al mângâierii
Il trimite. Să lucească viața lui, ca de proroc.
Dacă în clipele amare a robiei și durerii
Luminatu-i-ai cărarea către-al neamului noroc.*

*Viu tresaltă 'ntreaga Țară, iar la Toplița, sub cruce,
Țârna bunilor țărani tresaltă, la 'nălțarea unui fiu,
Numelui român de Cristea nouă glorie-i aduce
Glorie, ce se resfrânge și'n adânc, spre-al lor sicriu!*

*Daruri mari, nenumărate, datu ne-ai cu mână plină,
Și, de-o vreme, sfânta-Ți jață o întori, cu drag, spre noi;
Te vedem în strălucirea razelor vii de lumină,
Și-Ți încredem milei viața pentru ceasul greu de apoi...*

București, 5 Februarie 1925.

Protopop ALEXANDRU MUNTEANU
senator.

Confesionalismul.

Confesionalismul se accentuează în viața românească din Ardeal, paralel și simultan: în ordine politică și în ordine bisericească. El amenință în timpul din urmă să sfășie masa românească în două spre paguba politicii naționale. Ortodocși sau uniți, nu trebuie să ne bucurăm nici unii nici alții. În mijlocul minorităților etnice confesionalismul divide pe români în minorități religioase. Din acest punct de vedere, el e aproape tot atât de primejdios ca sectele care macină treptat omogenitatea psihologică a majorității românești, — baza statului — și amenință să o transforme, (a și transformat-o într-o măsură!) în dușmănoase minorități. Să nu ne amăgim că fenomenul religios ar fi o chestiune particulară.

El e un fenomen social cu repercusiuni din ce în ce mai puternice asupra vieții politice însăși. Dovada est evidentă în ultimele conflicte de partid. Și dacă minoritățile etnice manifestă tendințe centrifugale față de stat, minoritățile religioase, cu viață tot mai intensă, se vor întâlni, convergente cu cele dintâi, în același centrifugalism. Iată de ce am cerut și cerem măsuri de stat contra propagandei sectare. Dar să lăsăm sectele, că se supără Adevărul.

Confesionalismul din Ardeal, latent și îngăduitor, până la războiu, în pătura intelectuală, inexistent în pătura rurală, a izbucnit în timpul din urmă în domeniul bisericesc ca un conflict între tendințele de prozelitism ale Sibiului ortodox și ale Blajului unit, iar în domeniul politic ca un conflict de preponderanță în partidul național a grupului ortodox sau a grupului greco-catolic.

Trebuie să spunem că piatra scandalului a aruncat-o dela început și nejustificat Blajul. Pentru cine urmărește publicațiile bisericești de peste munți, afirmația aceasta e o evidență.

N'am cetit epitețe mai agresive și exclamații mai disprețuitoare ca acelea din Unirea, organul mitropoliei blăjene, dar nu blăjine, aruncate nu numai ortodocșilor din Sibiu, dar întregii ortodoxii. E o nedelicatată. Satul Blajului trăiește fascinat de cetatea eternă, de două ori sacră, a Romei. Dar această fascinare îl orbește, îl împiedică să se vadă pe sine, realitatea în care el trăiește. Bietul ziar „Unirea“ vorbește despre noi, ceilalți, ca și când el însuși ar sta pe înălțimea ameitoare a scaunului Sfântului Petru. N'ar trebui totuși să uite că batjocurile adresate bisericii ortodoxe se cuvin cel puțin jumătate însuși Blajului care stă cu un picior în ortodoxie și cu unul în catolicism. E regretabil că hibriditatea acestei situații îi face pe uniți, în agresivitate, mult mai catolici, decât catolicii veritabili și nu atât de disprețuitori. Roma n'au creat-o dânșii. Restul nu-i îndreptățește decât la frăție și bună înțelegere cu noi, cel puțin atâta câtă era în vremile eroice rezistenței naționale.

„Cuvântul“.

Nichifor Crainic.

INFORMATIUNI.

Vizită înaltă. Marți noaptea în 24 I. c. a sosit la Arad, venind dela Viena, unde a trecut norocos peste o operație de rinichi foarte grea, I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului *Dr. Nicolae Bălan*. Înaltul prelat a fost însoțit de profesorul Colan, iar aici în Arad a sosit dela Sibiu pentru întimpinarea I. P. S. Sale părintele Morusca. Miercuri în 25 la oarele 12 s'au prezentat naintea Înaltului Ierarh membrii Consistorului, și prin rostul părintelui asesor-referent *Păcățian* au felicitat pe I. P. S. Sa, care a sosit în Țară sănătos și cu față mai veselă. În răspuns I. P. S. Sa spune că-și aduce aminte cu pietate de răposatul Episcop Ioan I. Papp. Dorește ca în fruntea diecezei noastre s'ajungă un Episcop vrednic și cu minte luminată, care să ducă naia bisericii pe cărările prosperării.

Seara la oarele 10 Înaltul oaspe a plecat spre Sibiu.

A apărut: Anuarul institutului teologic și al școlii normale ortodoxe române din Arad, pe anul școlar 1923-24 publicat de directorul *Dr. Teodor Botiș*.

Acest anuar conține: a) Un admirabil articol „Aspecte din Munții Apuseni”, ieșit din penaa profesorului *Trăian Mager*. Se descrie o escurzie instructivă făcută de numitul profesor cu elevii școlii normale din Arad, peste Muntele Găina, la Vidra de sus, unde viitorii dascăli cerceteaza casa lui Iancu; b) Din cronica anului școlar reese că, anul școlar a decurs în regulă. La școala normală au definitizați 2 profesori; c) În cursul I. teologic au fost înscriși 48 elevi, în cursul II. 40, în cursul III. 26. Societățile de lectură au fost conduse: La teologie de prof. *Turic*, iar la școala normală de prof. *Mager*.

În Biblioteca Institutului Biblic al bisericii ortodoxe române au apărut până acum următoarele: Nr. 1: Lazăr Diacul, o întâmplare adevărată, de preotul *Dr. Sebastian Stanca*. Nr. 2: Patimile Mântuitorului, de Pr. Gr. Criveanu. Nr. 3: Impotriva beției, de *Dr. Miron Cristea*, patriarh. Nr. 4: Două întâmplări minunate, de preotul Gr. Pișculescu (Gala Galaction). Nr. 5: Durerea Vinerii celei mari și soarele sfintelor Paști de arhim. I. Scriban.

De vânzare la toate librăriile.

Apel!

Frați Preoți!

Preoțimea văduvită din România întregită ni-a pus pe umeri greaua sarcină de-a duce la bun sfârșit și la favorabila rezolvire imperioasă problemă a recăsătoririi lor.

Pentru aceasta am întrunit preoțimea văduvită în mai multe congrese generale și prin delegațiuni. S'au scris numeroase articole și publicații pledând favorabil cauza lor potrivit

învățăturilor Sfintei Scripturi a Vechiului și Noului Așezământ, înmenuându-se Sfântului Sinod numeroase memorii și publicațiuni.

Chestiunea este pendentă înaintea Sf. Sinod încă dela 12 Maiu 1921, totuș nu s'a rezolvat, pentru care motive, nu știm.

Ea a fost discutată și aprobată în conferința prin ortodoxă din Constantinopol propusă fiind de delegații României Di *Dr. Dragomir Demetrescu* și P. Cuv. archim. *Iuliu Scriban*.

Sf. Sinod a admis și-a pus în aplicare din hotărârile acestei conferințe numai partea privitoare la schimbarea calendarului, iar chestiunea recăsătoririi preoților văduvi au lăsat-o pentru mai târziu. Aceasta nouă amânare este încă o lovitură și o crudă desiluzie pentru preoțimea văduvită.

A rămânea mai departe în pasivitate însemnează a perde cauza cu toată dreptatea ce avem. Insemnează a primi pacea rușinoasă a învinșilor, părăsirea definitivă a ori-cărei mișcări de luptă, ducând la primirea unei vieți într'u nimic mai deosebite, la reproșul de-a asculta de îndemnurile unui ideal mai înalt (*Jules Paspét Ed. Vointei*), ceace nu cadrează cu misiunea noastră preoțească.

Pentru aceste motive și pentru a nu ajunge la cele ce *Paspét* exprimă prin pasagiul. „Cine nu meditează, cine nu are pururea prezent în memorie scopul general ce urmărește, cine nu caută cu străduință cele mai bune mijloace pentru a ajunge scopul, ajunge vrând-nevrând jurăria împrejurărilor”.

Pentru căutarea și aflarea acestor mijloace facem

Un ultim Apel

la întreaga preoțime din țară văduvită și névăduvită a se întruni în congres general la București în zilele de 29 și 30 Aprilie 1925 spre acest și obține imediat rezolvarea favorabilă a acestei probleme, căci sunt peste 2500 de preoți văduvi, cari duc viața rușinoasă de concubinaj și cine știe cu cât se va sporî numărul lor pe fiecare zi. Pentru salvarea acestor suflete și acelor viitoare Vă rugăm pe voi frați preoți, tovarăși de suferințe și apostolat, legați prin dragostea, la cari ne îndeamnă dulcele noștrii Mântuitor, a Vă întruni necondiționat sub orice jertfe, în congres

împreună cu noi spre a arăta cu deosebită smerenie I. P. S. Membrii ai Sf. Sinod, că rezolvarea acestei probleme a recăsătoririi preoților nu mai poate fi înmănată, intervenindu-se pentru rezolvarea ei.

Toate adesiunile se vor trimite la timp fără întârziere Prea Cuverniciei Sale, Părintelui D. Popescu Moșoia, președintele Comitetului de acțiune al preoților văduvi, Biserica Popa Chițu, sau la Redacția și Administrația Revistei „Crucea”, strada Moșilor Nr. 161, București, de unde se pot cere orice lămuriri, detalii vor urma, participanții să se anunțe.

București, la 15 Ianuarie 1925.

Președintele Comitetului de acțiune:

D. Popescu Moșoia.

Membrii: *Dimitrie Popovici*, paroh Poiana-Știmpilor, Bucovina, *Iunom Gh. Opreșescu*, paroh Bălcești-Gorj, *Cornel Georgea*, paroh Rochiș, Ardeal.

CONCURSE.

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia **Bara**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul unei serii de pământ, arător, parte fânaș.
2. Usufructul unui intravilan parohial de trei pătrare jugări.
3. Stolele legale și
4. Retribuția dela stat.

Parohia de cl. I., dar cu înaltă încuviințare consistorială, se admit și concurenți cu cvalificație de clasa a II.

Alesul va purta sarcinile publice după sesie și după intravilan.

De asemenea se obligă, ca fără altă renumerație să catihizeze școlarii ortodoxi români din parohie.

Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă respectarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

- a) Că posed cvalificația poftită de concluz, sinod. eparh. de sub Nr. 84/1910 și
- b) Că întrunesc condițiile concursuale.

Reflectanții au să dovedească șeful tractual, când cer voe să se prezenteze în parohie că întrunesc aceste condiții.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să cerc în persoană binecuvântarea P. S. D. Episcop diecezan de a putea concura.

Reflectanții sunt poftiți, că în termenul concursual, într'o Duminecă ori într'o sârbătoare să se prezinte în sf. biserică din Bara, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Petițiile se adresează Comitetului parohial, dar să trimit protopresbiterului tractual în Belinț județul Timiș-Torontal, se înțelege în termenul concursual.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din **Bunea-Română**, tractul Belinț, se escrie concurs în „Biserica și Școala”, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, cu 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șopru, având a se face și alte supraedificate necesare.

2. Intravilan de un jugăr, peste drum dela locuința parohială.

3. Usufructul dela seria parohială de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș.

4. Stolele legale și

5. Retribuția dela stat amăsurat coalificației.

Fiind parohia de cl II-a, dela reflectanți se cere cvalificație corespunzătoare; în lipsa acestora se admit și de cei cu cvalificația de cl III-a.

Concurenții au să-și trimită petițiile, instruate cu documentele prescise comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț, jud. Timiș-Torontal, în termenul concursual.

Tot în acest termen sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă sau sârbătoare și în o biserică din Bunea-Română spre a-și arăta desteritatea în tipic și rituale, eventual în oratorie și în cântare.

Pentru a se putea prezenta trebuie să aibă încuviințarea șefului tractual.

Impozitele după sesie, intravilan și locuință le plătește preotul ales.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

2—3

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoratalui public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**